

DECIZIE
or.Hîncești

din 04 aprilie 2013

nr. 01/02

**Cu privire la cererile prelabile înaintate de
Oficiul teritorial Hîncești al Cancelariei de Stat**

Oficiului teritorial Hîncești al Cancelariei de Stat a înaintat către Consiliul Raional Hîncești cererile prelabile 1304/OT7 nr.20 din 28.01.2013, respectiv, 1304/OT7 nr.21 din 28.01.2013, solicitând ridicarea mandatelor de consilier raional dnei Mariana BEZER și în mod corespunzător, dlui Pantelemon GÎRLEANU. Pornind de la considerentul că cererile în cauză au drept obiect incompatibilitatea mandatelor de ales local, se constată oportunitatea conexării chestiunilor într-un act administrativ unitar și expunerea poziției consolidate asupra intervenției Oficiului teritorial Hîncești al Cancelariei de Stat în cazurile date.

În partea ce ține de forma actelor examinate urmează să facem trimitere la prevederile art. 2 din Legea contenciosului administrativ Nr. 793 din 10.02.2000, care stabilește că, *cererea prelabilă* este cererea prin care autorității emitente sau organului ierarhic superior i se solicită *reexaminarea* unui act administrativ cu caracter individual sau normativ. În desfășurare atragem atenția asupra normei stabilite de legislator la art. 14 alin. (1) din legea sus invocată, unde este stabilită ipoteza conform căreia, *persoana care se consideră vătămată într-un drept al său*, recunoscut de lege, printr-un act administrativ va solicita, printr-o cerere prelabilă, autorității publice emitente, în termen de 30 de zile de la data comunicării actului, revocarea, în tot sau în parte, a acestuia, în cazul în care legea nu dispune altfel. În speța dedusă examinării se constată lipsa obiectului cererilor formulate, aceasta deoarece Consiliul Raional Hîncești nu a emis decizii referitor la incompatibilitatea consilierilor nominalizați. Mai mult, reamintim subiectului controlului administrativ că, potrivit art. 68 alin. (1) din din Legea privind administrația publică locală nr.436-XVI din 28.12.2006, oficiul teritorial al Cancelariei de Stat *notifică* autorității locale emitente ilegalitatea actului controlat în cazul în care consideră că un act emis de autoritatea administrației publice locale este ilegal. În context se remarcă faptul arogării de către oficiul teritorial a calității de *persoana vătămată într-un drept al său*, în detrimentul exercitării împuternicirilor oficiului teritorial al Cancelariei de Stat.

Autoritatea deliberativă raională urmează să facă trimitere la articolul 8 alin.(2) din Legea Nr. 768 din 02.02.2000, unde este prevăzut că, în cazul în care consilierul, președintele, vicepreședintele raionului, viceprimarul nu respectă prevederile privind încetarea incompatibilității, consiliul din care acesta face parte sau care l-a ales va decide, la ședința imediat următoare, ridicarea mandatului alesului local respectiv, iar în caz de *neadoptare a deciziei în cauză*, ridicarea mandatului alesului local se va decide pe cale

judiciară, *la inițiativa* oficiului teritorial al Cancelariei de Stat sau la sesizarea Comisiei Naționale de Integritate.

În acest context, se reține că potrivit amendamentelor aduse Legii nr. 768-XIV din 2 februarie 2000 privind statutul alesului local prin Legea nr. 168 din 11.07.2012 (Publicat : 14.09.2012 în Monitorul Oficial Nr. 190-192; art Nr : 642), mandatul alesului local este incompatibil cu calitatea de șef, de șef adjunct în structurile subordonate autorităților publice locale (instituții publice, servicii, întreprinderi municipale). Ținând cont de faptul că, modificările operate generau inadvertențe și erau marcate de dificultăți în aplicare, legislatorul prin Legea Nr. 263 din 16.11.2012 privind interpretarea articolului 7 alineatul (1) literele c) și d) din Legea nr. 768-XIV din 2 februarie 2000 privind statutul alesului local, a stabilit că, prevederile literei d) se aplică șefilor și șefilor adjuncți ai organizațiilor subordonate autorităților administrației publice locale de același nivel și din aceeași unitate administrativ-teritorială (întreprinderi municipale, instituții publice, servicii etc.).

În speță, consilierii raionali vizați de subiectul controlului administrativ, dețin calitatea de directori ai unor licee teoretice din raionul Hîncești, instituții publice înregistrate în luna decembrie 2012 în Registrul de Stat al Organizațiilor Necomerciale. În context se impune invocarea art. 183 Cod Civil a Republicii Moldova care expres statuează că, instituția este organizația necomercială constituită de fondator (fondatori) pentru exercitarea unor funcții de administrare, sociale, culturale, de învățământ și altor funcții cu caracter necomercial, finanțată parțial sau integral de acesta (aceștia). Pornind de la prevederile art. 184 alin.(1) Cod Civil, instituția publică se constituie în baza unui act emis de autoritatea publică și este finanțată, integral sau parțial, de la bugetul acesteia din urmă. În această ordine de idei se remarcă faptul că, potrivit *art.4 al.(2), lit.g¹*) din Legea Nr. 435 din 28.12.2006 privind descentralizarea administrativă, unul din domeniile proprii de activitate stabilite pentru autoritățile publice locale de nivelul al doilea este *întreținerea școlilor primare și școlilor primare-grădinițe, gimnaziilor și liceelor, instituțiilor de învățământ secundar profesional, școlilor-internat și gimnaziilor-internat cu regim special, altor instituții din domeniul învățământului care deserveșc populația raionului respectiv, precum și activitatea metodică, alte activități din domeniu, reglementare care este introdusă prin LP91 din 26.04.12, MO113-118/08.06.12 art.375) în vigoare 01.01.13*. În mod corespunzător subliniem că, în cazul dedus examinării, Consiliul Raional Hîncești **nu deține calitatea de fondator** al liceelor teoretice în cauză. În conformitate cu prevederile pct.1.8 din Statutul Instituției Publice, fondatorul instituțiilor respective este Ministerul Educației al Republicii Moldova. Acest act conține norme care definesc Consiliile profesionale drept organe supreme de conducere, cu rol de decizie în domeniul educațional și respectiv, Consiliile de administrație, organe executive, cu rol de decizie în domeniul organizatoric și administrativ (pct.pct.4.5; 4.10 din Statut).

Pentru precizare și analiză comparativă menționăm că, *art.4 al.(2)* din Legea Nr. 435 din 28.12.2006 privind descentralizarea administrativă, la prevederile care urmează după *lit.g¹*) consacră noțiunea de **administrare** a instituțiilor de cultură, turism și sport de interes raional, alte activități cu caracter cultural și sportiv de interes raional; **administrarea** întreprinderilor municipale de interes raional și **administrarea** unităților de asistență socială de interes raional (art.4 al.(2), lit.lit.h) i) j), fapt ce ne îndrituie să susținem că, în raport cu instituțiile de învățământ autorităților publice locale de nivelul al doilea le este rezervat în mod legal rolul de întreținător, ceea ce se echivalează cu menținerea în stare bună și/sau păstrarea în condiții bune.

Consecutiv, în suportul poziției expuse trebuie specificat că, potrivit art. 41 alin.(5) lit.r) din Legea învățământului Nr. 547 din 21.07.1995 competența de a numi și concedia directorii instituțiilor de învățământ liceal aparține Ministerul Educației, astfel încât, nici Consiliul raional Hîncești și nici subdiviziunea sa de specialitate, Direcția Învățământ, nu dețin în speță calitatea de angajator.

Dat fiind cadrul de reglementare nou, în atare situație art. 47 alin. (6) din Legea învățământului Nr. 547 din 21.07.1995, care stabilește că instituțiile de învățământ preuniversitar de stat sînt subordonate Ministerului Educației și autorităților administrației publice locale, sunt aplicabile “învățământului preșcolar de la vârsta de 3 ani la 6 (7) ani care este organizat în instituții preșcolare de diverse tipuri și forme de proprietate sau în școala primară-grădiniță, în centrul comunitar de dezvoltare timpurie, cu diferite programe de activitate, în funcție de gradul de dezvoltare a copilului și de opțiunile părinților” [Art.17 al.(5) modificat prin LP91 din 26.04.12, MO113-118/08.06.12 art.375; **în vigoare 01.01.13**] și unde potrivit legii, autoritățile administrației publice locale sînt obligate să păstreze sistemul de instituții preșcolare existente și, în caz de necesitate, să deschidă altele noi, asigurîndu-le material și financiar, conform necesităților sociale ale populației. (NB: învățământului preșcolar este parte componentă din învățământ preuniversitar)

Urmează să invocăm contradictorialitatea acțiunilor întreprinse de subiectul controlului administrativ care la data de **14.01.2013** a înaintat acțiunile pentru ridicarea mandatelor în instanța de contencios administrativ, iar la **28.01.2013** înaintează către Consiliul Raional Hîncești cererile prealabile. Astfel, potrivit aprecierii de care acest serviciu desconcentrat face uz în cererile de chemare în judecată, după aprobarea Legii Nr. 263 din 16.11.2012 privind interpretarea articolului 7 alineatul (1) literele c) și d) din Legea nr. 768-XIV din 2 februarie 2000 privind statutul alesului local, produce efecte norma art.8 alin.(1) din Legea nr. 768-XIV din 2 februarie 2000, unde se stipulează că alesul local care se află în unul din cazurile de incompatibilitate prevăzute la art.7 din prezenta lege va demisiona din funcția incompatibilă cu mandatul deținut sau își va depune mandatul în termen de 30 de zile de la apariția incompatibilității. În ipoteza în care chiar dacă se admite că argumentul este conclusiv, întrebarea ce se impune ține de data de la care începe să curgă termenul de 30 de zile, termen de reper pentru apariția cazului de incompatibilitate. Reglementarea privind întreținerea de către autoritățile administrației publice raionale a liceelor este *introdusă prin LP91 din 26.04.12, MO113-118/08.06.12 art.375) în vigoare 01.01.13*. Pe de altă parte Legea Nr. 173 din 06.07.1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale consacră la art.1 alin.(5) că, “actele oficiale nominalizate la alin.(1) intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial sau la data indicată în text”, Legea Nr. 263 din 16.11.2012 fiind publicată la data de **14.12.2012** în Monitorul Oficial Nr. 254-262, art Nr : 842. Pornind de la faptul că subiectul controlului administrativ a înaintat o acțiune în instanța de contencios administrativ la data de **14.01.2013** (nr.08-07/02), respectiv după 30 zile de la publicarea legii cu privire la interpretare, acesta din urmă admite o derogare vădită de la norma prevăzută la art.8 alin.(2) din Legea nr. 768-XIV din 2 februarie 2000, pe care însuși în mod contradictoriu o invocă. Astfel, legea stabilește expres că, în cazul în care consilierul... nu respectă prevederile privind încetarea incompatibilității, consiliul din care acesta face parte... va decide, **la ședința imediat următoare**, ridicarea mandatului alesului local respectiv, iar în caz de neadoptare a deciziei în cauză, ridicarea mandatului alesului local se va decide pe cale judiciară, la inițiativa oficiului teritorial al Cancelariei de Stat sau la sesizarea Comisiei Naționale de Integritate. Este relevant în cauză să

menționăm că ultima ședință a Consiliului raional Hîncești a avut loc la data de **12.12.2012**. De altfel, potrivit art. 45 din Legea privind administrația publică locală nr.436-XVI din 28 decembrie 2006, autoritatea deliberativă raională se poate întruni în ședință extraordinară, cu ordinea de zi propusă, ori de câte ori este necesar, la cererea președintelui raionului sau a cel puțin o treime din numărul consilierilor aleși. Literalmente legislatorul a prevăzut discreția autorității de a se convoca și nu obligația în speță de a se întruni pentru o cauză de incompatibilitate. În fapt, o altă ședință a Consiliului raional Hîncești nu a avut loc până la data depunerii cererii de chemare în judecată. Necătând la aceasta, Oficiul teritorial Hîncești al Cancelariei de Stat nu a considerat imperativ respectarea condiției stabilite de lege, și anume survenirea *cazului de neadoptare a deciziei*, iar depunerea de către subiectul controlului administrativ a cererii în instanță cu anticiparea *ședinței imediat următoare* și apoi *a cererilor prelabile* constituie argumente suplimentare care combat temeinicia și motivarea poziției acestuia.

Într-o asemenea situație, Consiliul Raional Hîncești apreciază satisfacerea pretențiilor formulate de Oficiul Teritorial Hîncești al Cancelariei de Stat drept nefondată. Se constată că forma cererii prelabile nu are contingență cu situația înfățișată de speță, reclamantul admite confuzie de termene (noțiuni) și termene (durată) care probează suplimentar lipsa de îndrituire a acestuia și în consecință pentru lipsa temeiurilor legale a cererilor în cauză, ținând cont de prevederile art.15 alin. (2) lit.a) din Legea contenciosului administrativ Nr. 793 din 10.02.2000, în temeiul art.art. 43 alin. (2); 46 din Legea privind administrația publică locală nr.436-XVI din 28.12.2006, Consiliul raional Hîncești **DECIDE:**

1. Se resping cererile Oficiului teritorial Hîncești al Cancelariei de Stat privind ridicarea mandatelor de consilier raional dnei Mariana BEZER și în mod corespunzător, dlui Pantelemon GÎRLEANU.
2. Aducerea la cunoștința părților interesate a prezentei decizii se pune în sarcina dlui Dorian Tașcă, Secretarul Consiliului Raional Hîncești.

Președintele ședinței

Tamara GAVRILOV

Contrasemnează:

Secretarul Consiliului Raional

Dorian TAȘCĂ